

4.3. Особливості діяльності виробників електроенергії з відновлювальних джерел

У багатьох країнах світу, що активно розвивають відновлювану енергетику, впродовж останніх десяти років простежується тенденція до посилення конкурентоспроможності відновлюваних джерел енергії порівняно з традиційними викопними паливно-енергетичними ресурсами. Україна не є виключенням, адже з кожним роком величина потужностей, що виробляють електроенергію з ВДЕ, зростає, як і кількість суб'єктів, що займаються цією діяльністю.

Господарська діяльність виробників електричної енергії традиційно вважається досить зарегульованою. Необхідність отримання ліцензії на виробництво електричної енергії, потреба у встановленні «зеленого» тарифу, обов'язкова участь у балансуєчій групі Державного підприємства «Гарантований покупець», виконання вимог диспетчерського управління НЕК «Укренерго», залежність від коштів, отриманих від гарантованого покупця, в сукупності відрізняють виробників електроенергії з ВДЕ від представників традиційної генерації.

Юридичне закріплення за суб'єктом статусу виробника електричної енергії відбувається після отримання відповідної ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії. Це питання детально регулюється двома постановами НКРЕКП: Порядком ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії (далі – Ліцензійні умови). Послуга з видачі ліцензії здійснюється в електронному вигляді.

Зазначимо, що досить часто ліцензіати нехтують наявністю норми, передбаченої підпунктом 1 пункту 2.2 глави II Порядку ліцензування, згідно з яким: «При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог: 1) повідомляти НКРЕКП про всі зміни даних, які були зазначені в документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, не пізніше одного місяця з дня настання таких змін». НКРЕКП насамперед звертає увагу на подібні порушення під час здійснення перевірок. Так, прикладом цього може слугувати Акт перевірки ТОВ «ВІНД ПАУЕР»,

Господарсько-торговельна діяльність в Україні: теорія і практика правового регулювання

складений за результатами проведення планового заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері енергетики та ліцензійних умов з виробництва електричної енергії від 13 грудня 2019 року № 466⁴⁸⁶. Проаналізувавши вказаний Акт перевірки, вбачається, зокрема, що ліцензіат неодноразово вносив зміни до статуту, а також змінював особу керівника, при цьому не повідомляючи про це ані апарат НКРЕКП, ані його територіальне управління. Як наслідок, на компанію було накладено штраф у розмірі вісімдесят п'ять тисяч гривень за порушення Ліцензійних умов з виробництва електричної енергії⁴⁸⁷.

Другим найпоширенішим порушенням ліцензійних умов серед виробників електроенергії з ВДЕ є збільшення потужності енергогенеруючого обладнання, що призвело до невідповідності (перевищення) обсягів відпуску електричної енергії виробником понад величину, що встановлена ліцензією. Так, в обґрунтуванні до проекту постанови НКРЕКП «Про застереження ТОВ «ЕНЕРГОГАРАНТ» щодо недопущення надалі порушення Ліцензійних умов з виробництва електричної енергії» вказується, що комісією з перевірки, з урахуванням пояснень Ліцензіата, наданих у ході позапланової перевірки, встановлено, що власними силами підприємства була розроблена, закуплена та змонтована експериментальна рухома система кріплення сонячних панелей. У період 01.03.2021–31.03.2021 проводилося тестування встановленої рухомої системи автоматичного регулювання кута нахилу металоконструкцій. На металоконструкціях було встановлено: інвертор (1 шт.) і сонячні панелі (30 шт.). За період тестування системи автоматизації (березень 2021 року) було виявлено великі експлуатаційні витрати на обслуговування системи, виготовлення металоконструкцій, закупівлю систем автоматизації та іншого обладнання. У зв'язку з проблемами, які виникли в країні з введенням карантинних обмежень, було прийнято рішення про недоцільність виготовлення та

⁴⁸⁶ Акт складений за результатами проведення планового заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері енергетики та ліцензійних умов виробництва електричної енергії від 13.12.2019 № 466. URL : <https://www.nerc.gov.ua/storage/app/uploads/public/616/e9a/650/616e9a6508c7d957238252.pdf> (дата звернення: 17.10.2022).

⁴⁸⁷ Про накладення штрафу на ТОВ «ВІНД ПАУЕР» за порушення Ліцензійних умов з виробництва електричної енергії : постанова НКРЕКП від 03.01.2020 № 31 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://old.nerc.gov.ua/index.php?id=48336> (дата звернення: 17.10.2022).

Розділ 4. Особливості правового регулювання здійснення господарсько-торговельної діяльності в електроенергетичній галузі в умовах кризових ситуацій

експлуатації регульованих систем металоконструкцій. За час проведення тестових випробувань з 01.03.2021 по 31.03.2021 підприємством було виявлено перевищення обсягу відпуску електричної енергії понад величину встановленої потужності⁴⁸⁸. Це дає підстави стверджувати, що навіть експериментальне встановлення додаткового генеруючого обладнання виробником електроенергії може бути розцінено НКРЕКП як порушення Ліцензійних умов.

Сучасний етап розвитку відновлювальної енергетики все частіше наповнюється проблемними питаннями, пов'язаними з діяльністю виробників електроенергії з відновлювальних джерел. Так, мільярдна заборгованість державного підприємства «Гарантований покупець» перед виробниками є однією з таких проблем.

Якщо проаналізувати історію встановлення «зеленого» тарифу в Україні, то свій початок вона бере з 2008 року, адже саме тоді набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення «зеленого» тарифу» № 601-VI (далі – Закон № 601-VI). Цим законом вносилися зміни до Закону України «Про електроенергетику». Цікаво, що спочатку за Законом № 601-VI «зелені» тарифи впроваджувалися на таких умовах:

– можливість реалізації електроенергії за «зеленим» тарифом за прямими договорами зі споживачами. При цьому споживачу у такому разі повинен був видаватися документ, що підтверджує закупівлю електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

– величина «зеленого» тарифу встановлювалася щорічно для кожного суб'єкта господарювання на рівні подвоєного середньозваженого тарифу на електричну енергію, яка закуповується в енергогенеруючих компаній, що працюють на оптовому ринку електричної енергії України за ціновими заявками, за рік, що передує року встановлення тарифу;

– «зелений» тариф встановлювався для кожного виробника ВДЕ протягом 10 років з дати його встановлення⁴⁸⁹.

⁴⁸⁸ Обґрунтування до проєкту постанови НКРЕКП «Про застереження ТОВ «ЕНЕРГОГАРАНТ» щодо недопущення надалі порушення Ліцензійних умов з виробництва електричної енергії». URL : <https://www.nerc.gov.ua/storage/app/uploads/public/616/ff3/9b1/616ff39b1fce3383329404.pdf>

⁴⁸⁹ Гріцишина М. С. Що не так із зеленим тарифом? *Юридична газета*. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/shcho-ne-tak-iz-zelenim-tarifom.html>

Господарсько-торговельна діяльність в Україні: теорія і практика правового регулювання

Перші положення законодавства щодо «зелених» тарифів зараз суттєво відрізняються від поточних умов. Водночас як у країнах ЄС активно впроваджуються корпоративні договори купівлі електроенергії з ВДЕ з промисловими споживачами, в Україні можливість реалізації електроенергії ВДЕ за прямими договорами зі споживачами не отримала практичного втілення. За цих обставин перегляд «зелених» тарифів, розміри «зелених» тарифів та їх дія суттєво змінилися за останні десять років.

«Зелені» тарифи за технологіями та з фіксацією в євро були впроваджені Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії». Цим же Законом передбачено встановлення «зелених» тарифів до 1 січня 2030 року. Важливим є також той факт, що «зелені» тарифи встановлювалися Законом виключно за умови використання значної частки питомої ваги сировини, матеріалів, основних фондів, робіт і послуг українського походження. Отже, «зелені» тарифи планувалося направляти на розвиток промисловості й економіки України.

Упродовж усього строку дії «зелених» тарифів питання зміни їх розмірів піднімалося неодноразово. Так, у вересні 2014 року НКРЕКП зупинило перегляд «зелених» тарифів, у лютому та березні 2015 року знижувало «зелені» тарифи виробникам ВДЕ. Проте ці зниження не були передбачені в Законі «Про електроенергетику» та були оскаржені в судах виробниками ВДЕ. До кінця 2015 року виробники отримали компенсацію за безпідставний неперегляд та зниження тарифів лише після звернення до суду. Ця ситуація також призвела до зміни порядку перегляду «зелених» тарифів та часткового зниження тарифів для майбутніх проєктів. Зокрема, був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії».

За інформацією партнера міжнародної юридичної фірми Dentons Максима Сисоєва, відповідно до чинного законодавства, лише 17 компаній інвесторів з більш ніж 1 000 (що інвестували у об'єкти генерації з відновлюваних джерел енергії під «зелений» тариф) можуть звернутися до міжнародного арбітражу внаслідок ретроспективного зниження

Розділ 4. Особливості правового регулювання здійснення господарсько-торговельної діяльності в електроенергетичній галузі в умовах кризових ситуацій

«зеленого» тарифу та невиплат виробникам коштів за продану електроенергію державним підприємством «Гарантований покупець»⁴⁹⁰.

Якщо детально розглядати підстави звернення виробників електроенергії з відновлювальних джерел до міжнародного арбітражу, то варто почати з того, що Україна, будучи стороною Договору до Енергетичної хартії (далі – ДЕХ), взяла на себе зобов'язання щодо захисту міжнародних інвестицій, здійснених нерезидентами. Так, відповідно до положень підпункту (а) частини 3 статті 26 Розв'язання спорів між інвестором і Договірною стороною, кожна Договірна сторона дає свою безумовну згоду на передачу спору на міжнародний арбітраж чи примирення відповідно до положень цієї статті⁴⁹¹. Показовим є приклад Іспанії та Італії. Дії урядів цих країн призвели до того, що інвестори пішли на інші ринки, а ті, що наразі залишилися, вкладають в обмеженому обсязі в приватному секторі, максимально уникаючи будь-якої взаємодії з урядом. Загальна сума позовів проти Іспанії перевищує 9 млрд євро, що з урахуванням репутаційного збитку та загального погіршення інвестиційного клімату потенційно перевищує вигоду, яку Іспанія отримала від зниження тарифу за законодавчою реформою⁴⁹².

Іншою опцією може бути звернення до міжнародного арбітражу відповідно до украденого міждержавного договору про захист інвестицій, прикладом якого може слугувати відповідна угода між Україною та Нідерландами⁴⁹³.

⁴⁹⁰ Сисоєв Максим. Іноземні інвестори у ВДЕ можуть піти в арбітражі проти України і без арбітражного пункту у договорі з ГарПоком. ExProConsulting. URL : <https://expro.com.ua/statti/nozemn-nvestori-u-vde-mojut-pti-v-arbtraj-proti-ukrani--bez-arbtrajnogo-punktu-u-dogovor-z-garpokom>

⁴⁹¹ Про ратифікацію Договору до Енергетичної Хартії та Протоколу до Енергетичної Хартії з питань енергетичної ефективності і суміжних екологічних аспектів : Закон України від 06.02.1998 № 89/98-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_056#Text (дата звернення: 17.10.2022).

⁴⁹² Сисоєв М., Кревон А. Захист прав інвесторів у відновлювані джерела енергії. *Юридична газета*. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/zahist-prav-investoriv-u-vidnovlyuvani-dzherela-energiyi.html>

⁴⁹³ Про ратифікацію Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про сприяння та взаємний захист інвестицій : Закон України від 26.02.1997 № 120/97-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/528_716#Text (дата звернення: 17.10.2022).

Господарсько-торговельна діяльність в Україні: теорія і практика правового регулювання

Як зауважує А. Оленюк, положення частини 1 статті 10 ДЕХ передбачає зобов'язання країни-учасниці створити стабільні, рівноправні, сприятливі й гласні умови для інвесторів, а також заборону будь-як перешкоджати реалізації прав інвесторів невинуватими чи дискримінаційними заходами. Це зобов'язання є еквівалентом стандарту *fair and equitable treatment (FET)*⁴⁹⁴.

У вже існуючих енергетичних спорах найбільш поширеним і успішним для інвесторів є оскарження порушення законних та обґрунтованих очікувань інвесторів (*legitimate expectations*) у контексті саме цього стандарту. Крім порушення очікувань, інвестору слід також довести, що: а) держава надала гарантію стабільності законодавства; б) інвестор повністю покладався на таку гарантію, що було розумним, зважаючи на соціальні та економічні обставини.

Практика інвестиційних арбітражів проти Чехії, Іспанії та Італії показала, що положення законодавства, які побудовані як гарантія, можуть бути підставою для формування обґрунтованих очікувань інвесторів. Крім факту, що інвестор покладався на гарантію, слід довести, що це було розумним (*reasonable*). Наприклад, доказом може слугувати те, що досвідчений інвестор провів перевірку (*due diligence*) щодо ринку та можливості зміни регулювання і за її результатами дійшов висновку, що зміна регулювання малоімовірна, а здійснення інвестиції є доцільним.

Станом на 10 травня 2021 року Міністерство юстиції від імені держави Україна отримало близько десяти повідомлень (так званих *trigger notices*) про те, що в інвестора є намір подати позов до міжнародного арбітражу. Одна компанія *Modus Energy International B.V* (далі – Позивач, Інвестор) вже ініціювала початок інвестиційного арбітражу проти України. Свої вимоги Інвестор обґрунтовує таким. У травні 2020 року Позивачу було запропоновано підписати Меморандум про взаєморозуміння, відповідно до якого «зелений» тариф підлягатиме зниженню ретроспективно в обмін на погашення заборгованості Державним підприємством «Гарантований покупець» перед виробниками електроенергії.

⁴⁹⁴ Андрій Оленюк. Що змушує інвесторів іти у арбітраж. *Юридична газета*. URL : <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/shcho-zmushue-investoriv-iti-u-arbitrazh.html>

Розділ 4. Особливості правового регулювання здійснення господарсько-торговельної діяльності в електроенергетичній галузі в умовах кризових ситуацій

Позивач не погодився на такі умови, внаслідок чого умови запропонованого Меморандуму про взаєморозуміння (зниження ставки «зеленого» тарифу на 15 % та встановлення вимоги щодо повної оплати балансової вартості) було закріплено Законом України «Про внесення змін до деяких законів України про удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії».

На думку позивача, Державне підприємство «Гарантований покупець» примусило його дочірні компанії підписати додаткову угоду до Договору купівлі-продажу електричної енергії шляхом здійснення погроз позивачу (у випадку відмови підписання додаткової угоди розглядати це як ініціювання процедури розірвання Договору купівлі-продажу).

Позивач просить арбітражний трибунал стягнути з України фінансові збитки (за попередньою оцінкою сума позовних вимог становить не менше 11,5 млн євро)⁴⁹⁵.

Наразі виробники електроенергії з ВДЕ отримали рішення національних судів про стягнення з Державного підприємства «Гарантований покупець» 6 заборгованості за «зеленим» тарифом на суму більше ніж 25,1 мільярд гривень⁴⁹⁶. До таких виробників можна віднести:

- ТОВ «З-Енерджі» – на 21,6 млн грн (справа № 910/9476/20);
- ТОВ «Енерджі Солар» – 19,8 млн грн (справа № 910/15132/20);
- ТОВ «Воскресенське-Терра» – 19,4 млн грн (справа № 910/18826/20);
- ТОВ «Строй Центр» – 15 млн грн (справа № 910/20727/20);
- ТОВ «Зоннененергі» – 13 млн грн (справа № 910/20133/20);
- ТОВ «Кіровоградбудресурс» – 10,9 млн грн (справа № 910/19152/20);
- ТОВ «Еней Солар» – 9,9 млн грн (справа № 910/19990/20);

⁴⁹⁵ «Зелений» тариф: проти держави подано перший позов у міжнародний арбітраж. *Фінанси та економіка*. URL : <https://finbalance.com.ua/news/zeleniy-tarif-proti-derzhavi-podano-pershiy-pozov-u-mizhnarodniy-arbitrazh>

⁴⁹⁶ «Зелений» тариф: борги «Гарпока» й «Укренерго» збільшилися до 25,1 млрд грн. *Фінанси та економіка*. URL : <https://finbalance.com.ua/news/zeleniy-tarif-borhi-harpoka-y-ukrenerho-zbilshilisya-do-187-mlrd-hrn>

Господарсько-торговельна діяльність в Україні: теорія і практика правового регулювання

- ТОВ «Вінницька птахофабрика» – на 101,5 млн грн (справа № 910/10916/20);
 - ТОВ «Ред Інвест» – 90,5 млн грн (справа № 910/9531/20);
 - ТОВ «Приморська енергогенеруюча компанія» – 62 млн грн (справа № 910/17251/20);
 - ТОВ «Михайлівська СЕС» – 57,5 млн грн (справа № 910/8396/20);
 - ТОВ «Віта Солар» – 49,4 млн грн (№ 910/15666/20);
 - ТОВ «Р-Енерджі» – 35,5 млн грн (справа № 910/9404/20);
 - ТОВ «Енерджі Рей» – 21,5 млн грн (справа № 910/17369/20);
 - ТОВ «Еко-Фотуре «Стара Ушиця» – 21,5 млн грн (справа № 910/14117/20);
 - ТОВ «Фора-С2» – 17,4 млн грн (справа № 910/10012/20);
 - ТОВ «Біогазэнерго» – 13,8 млн грн (справа № 910/8366/20);
 - ТОВ «Вінсолар» – 12,9 млн грн (справа № 910/11767/20);
 - ТОВ «Гідропауер» – 7,4 млн грн (справа № 910/14221/20);
 - ТОВ «Гідропауер-1» – 5,6 млн грн (справа № 910/14134/20)
- та інші.

Цікаво, що відповідач (Державного підприємства «Гарантований покупець») доволі часто обґрунтовував свою позицію тим, що порушення грошового зобов'язання сталося не з його вини, а у зв'язку з порушенням зобов'язань з боку третьої особи (ПрАТ НЕК «Укренерго»). Водночас суди наголошують, що подібні заяви відповідачем не підтверджені у належний спосіб, а його взаємовідносини з третіми сторонами не можуть вплинути на дотримання вимог підписаного між сторонами договору (Типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом)⁴⁹⁷.

З метою врегулювання ситуації серед інвесторів та погашення заборгованості перед ними було прийнято рішення про випуск п'ятирічних зелених єврооблігацій НЕК «Укренерго» на суму 825 млн доларів. Як йдеться в пункті 5 постанови Кабінету Міністрів України «Про надання у 2021 році державної гарантії за зобов'язаннями приватного акціонерного товариства «Національна енергетична компанія

⁴⁹⁷ Рішення Господарського суду міста Києва від 18.03.2021 у справі № 910/15132/203 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Енерджі Солар» до Державного підприємства «Гарантований покупець». URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95973664> (дата звернення: 17.10.2022).

Розділ 4. Особливості правового регулювання здійснення господарсько-торговельної діяльності в електроенергетичній галузі в умовах кризових ситуацій

«Укренерго» від 11 жовтня 2021 року № 1049: «Міністерству енергетики разом з приватним акціонерним товариством «Національна енергетична компанія «Укренерго» та державним підприємством «Гарантований покупець» забезпечити спрямування коштів за запозиченнями на погашення заборгованості, яка виникла відповідно до договорів про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, укладених державним підприємством «Гарантований покупець» з виробниками електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф»⁴⁹⁸.

Однак ця ситуація не обійшлась без політичного впливу, адже серед усіх виробників, перед якими Державним підприємством «Гарантований покупець» було погашено заборгованість, не знайшлося місця компаніям, що входять до групи ДТЕК. Отже, виробник не отримав 3,04 млрд грн. І з цього приводу виникли дві протилежні позиції: політична та правова.

Політична позиція полягає в тому, що група компаній ДТЕК має ряд заборгованостей перед НЕК «Укренерго» та НАК «Нафтогаз України» в сумі близько 2,8 млрд грн і погашення боргів за згенеровану «зелену» електроенергію можливе лише після сплати цієї суми державним компаніям⁴⁹⁹.

Правова позиція полягає в тому, що, згідно з підпунктом 27 пункту 2.2. Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, у разі провадження ліцензованої діяльності ліцензіат (Державне підприємство «Гарантований покупець») не повинен надавати перевагу окремим виробникам електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф, та/або не перешкоджати їм у здійсненні своєї діяльності в рамках функціонування балансуєчої групи виробників за «зеленим» тарифом⁵⁰⁰. Отже, подібний

⁴⁹⁸ Про надання у 2021 році державної гарантії за зобов'язаннями приватного акціонерного товариства «Національна енергетична компанія «Укренерго» : постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 №1049 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1049-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.10.2022).

⁴⁹⁹ Герус про взаємні борги ДТЕК і держкомпаній. Фінанси та економіка. URL : <https://finbalance.com.ua/news/herus---pro-vzamni-borhi-dtek-i-derzhkompaniy>

⁵⁰⁰ Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця : постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1471874-17#Text> (дата звернення: 17.10.2022).

Господарсько-торговельна діяльність в Україні: теорія і практика правового регулювання

підхід державної компанії сміливо можна назвати дискримінаційним, у зв'язку з чим НКРЕКП вже ініціювало проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» за зверненням ряду підприємств групи ДТЕК⁵⁰¹.

Проаналізувавши все вищезгадане, можна дійти висновку, що на сучасному етапі розвитку ринку електричної енергії в Україні діяльність виробників електроенергії з відновлювальних джерел пов'язана з рядом особливостей, які вирізняють цю сферу діяльності від інших. Насамперед йдеться про наявність політичних ризиків (правовий нігілізм, невиконання прийнятих умов політичної взаємодії, порушення правових норм тощо). Причиною цього стало невміння прогнозувати надання державної допомоги суб'єктам господарювання у вигляді «зеленого» тарифу та надмірна політизація енергетичного сектору в цілому. Загалом хаотичність й безсистемність державного регулювання діяльності у сфері «зеленої» енергетики, як наслідок, призводить до порушення прав окремих груп виробників, що негативно впливає як на загальний рівень якості правового регулювання в країні, так і на її імідж серед потенційних інвесторів. Другою особливістю є надмірна зарегульованість енергетичної сфери, яка не дозволяє виробникам належним чином здійснювати свою діяльність та шукати можливості збуту електроенергії поза межами регламентованого державою механізму. Неналежна обізнаність виробників електроенергії з ВДЕ щодо вимог законодавства та ліцензійних умов призводить до наявності значної кількості негрубих порушень, на які постійно звертає увагу НКРЕКП, здійснюючи перевірки та застосовуючи відповідні санкції.

⁵⁰¹ Обґрунтування до проекту постанови НКРЕКП «Про проведення позапланової виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ». URL : <https://www.nerc.gov.ua/storage/app/uploads/public/61b/78a/445/61b78a445d92b634743791.pdf>